

ПЕДАГОГІКА МИРУ

Ю.Д. Бойчук, Н.О. Борисенко, А.В. Боярська-Хоменко

Сучасний етап розвитку суспільства виразно демонструє дефіцит духовних констант. Посилення прагматизму в суспільстві, популяризація споживацької психології почасти стали причинами формалізації процесів духовного зростання людини. Ні технологічна революція, ні розвиток новітніх інформаційних технологій не зупинили трагічні події військової агресії проти суверенітету і незалежності України. На тлі подій, що відбуваються, вкрай актуального звучання набуває ініціатива Юрія Бойчука – ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – розроблення міждисциплінарної освітньої компоненти «Педагогіка миру».

Ця ідея має базис. Академік Іван Прокопенко (2020) презентував авторське бачення орієнтування програм національно-патріотичного виховання на концепт педагогіки миру [5]. Філософські підвалини педагогіки миру через призму історії культури досліджував Віктор Андрущенко [1]. В нашій країні реалізується спеціальна ініціатива щодо підтримки переміщених осіб, зокрема заходи з педагогіки миру задля подолання соціальної полярності на сході України [3]. Зацікавлення викликає діяльність громадського інституту миру у Вашингтоні (США), місія якого полягає у попередженні, пом'якшенні і розв'язанні конфліктів за кордоном [4].

Мета цієї публікації: накреслення цільових і методологічних орієнтирів педагогіки миру у контексті місії і стратегії розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Основа педагогіки миру, ініційованої Юрієм Бойчуком, за активної роботи робочої групи науково-педагогічних працівників кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – відмова від агресії, ненависті, ультра націоналізму. Засадничими ідеями, які мають визначати освітньо-виховні завдання на різних рівнях освіти, є ідеї ноосфери Володимира Вернадського про гармонійний коеволюційний розвиток цивілізації, повної відмови від воєн і агресії задля мирного співіснування людей у добробуті і злагоді [2].

В програмах підготовки майбутніх учителів, освітологів, фахівців з інших галузей знань є потреба відійти від апріорного толерантного ставлення. Варто, на наш погляд, акцент зробити формуванні соціально значимих практик любові до ближнього, самоудосконалення особистості, її самореалізації у миротворчій, добродійній діяльності, освітньому волонтерстві. Змістову частину педагогіки миру формують національні цінності педагога-миротворця, мовна та інфокультура фахівця у вихованні любові до ближнього, творче прочитання змістовно-методичних здобутків народної, козацької, християнської і гуманістичної педагогіки.

Реалізація в освітню практику ідеї, започаткованої Юрієм Бойчуком, розробникам бачиться за прикладом просвітницьких ініціатив кращих

викладачів, засновників наукових шкіл нашого університету у творчій співпраці з науковцями і практиками провідних університетів світу, у діяльності яких прослідковуються миротворчі ініціативи. У форматі воршопів, спічрайтингу, навчальних інтеракцій педагогіку миру презентуватимуть провідні викладачі. Практикум педагогіки миру – суспільно значимі проекти, наприклад, створення інтерактивної Книги миру, як творчої аналогії Алфавіту миру Григорія Сковороди, в якій можуть бути презентовані мотивуючі, повчальні, патріотичні, милосердні історії проживання Сковородинівською родиною нинішніх трагічних і, водночас, героїчних подій.

Педагогічний досвід і миротворчі практики освітян Харківщини сприяють утвердженню стабільності і підтримки миру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Педагогіка миру : актуальність теорії та практики. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 5-12. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/17569?show=full>
2. Вернадський Володимир. Електронна колекція. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_eav/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=NAV&P21DBN=EAV&Z21ID
3. Громадянська служба миру. Спеціальна ініціатива щодо підтримки переміщених осіб: Заходи з педагогіки миру задля подолання соціальної полярності на сході України URL : <https://www.giz.de/en/worldwide/90144.html>
4. Інститут миру. Вашингтон, США. URL : usip.org/visit-us
5. Прокопенко І. Національно-патріотичне виховання і педагогіка миру. *Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.*, Дніпро, 29 квіт. 2020 р. Комунал. закл. вищої освіти «Дніпровська акад. неперервної освіти». Дніпро, 2020. С. 127–128.